Türk Hukukunda Mali Yapısı Bozulan Sermaye Şirketleri ve Kooperatiflerde İflasın Ertelemesi

Uğur Sayın (Supreme Court, Turkey)

Postponement of Bankruptcy in Capital Stock Companies and Cooperatives

Abstract

In earning capital stock company which its financial structure failed, which cannot pay debts to creditors and which become deeply involved in debt, to trade economy, partnerships, working people of company and other companies that are creditors of company have a big utility. It effects state economy directly. One of the ways of earning a company or cooperative that is deeply involved in debt, is the institution to delay debt. Bankruptcy deferment, under the surveillance of judge, providing to continue its activity of capital stock company or cooperative that is deeply involved in debt with effectuating of presented healing project, is giving helping hand to company. In this way, both company become operation condition again and receiving credits of creditors are guaranteed. So, stability in commercial life continues. Under this heading, procedures of delaying bankruptcy, conditions and the way of practising will be explained.

JEL Code: K22

1 İflas ve İflasın Ertelenmesi Hakkında Genel Bilgi

İflas, bir şirketin veya tacirin malvarlığının tümü tasfiye edilerek alacaklılara pay edilmesi ve bu suretle ticari hayattan silinmesidir. İcra İflas Yasası'nda, icra takibi ile istenilen, vadesi gelmiş bir borcun depo kararına rağmen ödenmemesi, borçlunun da iflasa tabi kimselerden olması hali olan genel iflas nedeni yanında özel iflas nedenleri de vardır. Sermaye şirketlerinin veya kooperatifin aktifinin pasiflerini karşılamaya yetmemesi hali de özel iflas nedeni sayılır. Her iki halde de iflas kararını Ticaret Mahkemesi verir.

Anonim, limited ve paylı komandit şirketler ile kooperatifler TTK 136. maddesine göre Ticaret şirketleri sayılır. TTK 18 ve 20. Maddesi uyarınca bu sermaye şirketleri tacir sayıldıklarından her türlü borcundan dolayı iflasa tabidirler. Bir şirketin iflasa tabi olması yani iflas ehliyeti, ticaret siciline tescil edilip tüzel kişilik kazanmasından, tüzel kişiliğin sicilden terkin edilmesine kadar devam eder. Sermaye şirketleri ve kooperatiflerin işletme sermayesinin, 2/3 kısmını kaybetmeleri halinde, TTK 324 ve Kooperatifler Kanunu'nun, 63.maddesinde, iflas erteleme kurumu düzenlenmiştir.

Dünya piyasalarında ve Türkiye'de ekonomik krizlerin meydana gelmesi nedeniyle bu hükümler yetersiz kalmıştır. Yeniden düzenleme yapılması ihtiyacı oluşmuştur. Türk hukuk sisteminde, 4949 sayılı ve 5092 sayılı yasalar ile bu konularda kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. Böyle bir düzenlemeye aşağıdaki nedenlerle ihtiyaç duyulmuştur:

Sermaye şirketleri ve kooperatiflerde borca batıklık ve iflas halinde genel kural, şirketin alacaklılarına karşı malvarlığı ile sorumlu olmasıdır. Şirketin ortakları, gerçek kişiler ve şahıs şirketlerinden ayrı olarak şirkete koydukları sermaye payları kadar sorumludurlar. (TTK 269. Mad.)

Sermaye şirketleri, ekonomik alanda çok önemli yer tutarlar. Sermaye hareketleri, üretim, istihdam alanlarında söz sahibidirler. Piyasalardaki ekonomik dalgalanmalardan önemli ölçüde etkilenirler. Bunların sermayelerini kaybetmeleri, ödeme sıkıntısı içine girmeleri alacaklıları olumsuz etkiler. Ayrıca, üretimi azaltmaları, işçi çıkarmaları sonucunu doğurur. İstihdamı da, olumsuz etkiler. Makro düzeyde bu olumsuz etkilerin artışını engellemek için borca batıklık emarelerinin görülmesi ile şirketin kendi haline bırakılmaması düşüncesi bu kurumun geliştirilmesinde etkin olmuştur. Uygulamada, anonim ve limited şirketler bu yola başvurmaktadırlar. İcra İflas Kanunu'muz da alacaklı ve borçlu arasındaki dengenin sağlanması açısından da iflas erteleme önemlidir.

Türkiye'de, özellikle son on yıl içerisinde ekonomik alanda yapısal değişiklikler yapılmıştır. Gerçekleşen ekonomik krizler ve sorunlar nedeniyle yenilikler yapılmış, bu uygulamaların hayata geçirilmesi için hukuk alanında da düzenlemeler yapılması gerekmiştir.

Şirketlerin ödeme dengelerinin bozulması halinde uygulama alanı olan, konkordato ve uzlaşma suretiyle yeniden yapılandırma kurumları ihtiyacı karşılayamaz hale gelmiştir. İcra iflas Kanunu'nda ki bu düzenlemeler de ihtiyacın sonucudur.

Konkordato ve uzlaşma suretiyle yapılandırma halinde inisiyatif, alacaklılarda bulunmaktadır. Alacaklıların rızası olmadan hiçbir işlem yapılamaz. İflas erteleme halinde ise şirket malvarlığı üzerindeki denetim, daha ziyade hakim kontrolünde, borçlu şirkette bulunmaktadır. Bu nedenle, iflas erteleme kurumu diğerlerine nazaran

daha fazla talep edilmektedir.

İsviçre Borçlar Kanunu'nda da, bu konuda benzer nitelikte düzenlemeler bulunmaktadır. Son yıllardaki Türk sistemindeki düzenlemeler ve uygulamalar daha ileri düzeye gitmiştir.

İflas erteleme, borca batık hale gelmiş bir şirket için son bir şans verilmesi olarak da değerlendirilebilir. Şirketin iflası halinde, yok olmasını ve tasfiye edilmesini önlemek için şirketin tüzel kişiliği ayakta tutularak, hakim kontrolünde bir proje çerçevesinde, yeniden ekonomi alanına kazandırılması da amaçlanmıştır. İflas kararı kesinleşene kadar her aşamada mahkemeden istenebilir.

Ekonomik kriz, yanlış bir yatırım sermaye şirketini ya da kooperatifi aniden zor duruma sokabilir. Kısa vadede ödenmesi gereken borçlarını ödeyemez. İşçi ücreti ve vergilerini ödeyemez duruma girer. Borçları, mal varlığından fazla duruma gelirse, bu şirket borca batık duruma düşer. Ancak, bu şirketin kurulu bir düzeni, piyasada ticari itibarı, işleyen mekanizması varsa, kendisine zaman tanınması halinde hayata geçirilecek projesi varsa, bu projeyi gerçekleştirip borçlarını ödeyerek tekrar ödemeler dengesinin sağlanması, borçlarının ödenmesi için kendisine tanınan tasfiyenin ertelenmesi iflas ertelemesidir. Alacaklıların yararı da ön planda tutulmaktadır.

Şirkete, hakim denetiminde, beş yıla kadar süre verilmektedir. Bu süre içerisinde, şirket projesini uygulayamaz, durumu düzeltemez, ekonomik krizde gerekli tedbirleri almaz, alacaklıların alacaklarına kavuşmaları tehlikeye girer se, iflas ve tasfiye kaçınılmaz hale gelir.

İflas erteleme deyimi, iflas etmiş bir şirketin iflasının ertelenmesi anlamına gelmez. İflas kararının mahkeme tarafından verilmesi halinde bu kararın uygulanmasını durdurmaz. Tasfiye işlemleri, iflas idare memurları tarafından devam ettirilir. İflas ertelemeye tabi olacak şirket hakkında verilmiş ve kesinleşmiş iflas kararı bulunmaması gerekir.

Yapılan açıklamalardan sonra, iflas ertelemesini şu şekilde tanımlayabiliriz: Sermaye şirketinin yada kooperatifin borca batık olduğunu ticaret mahkemesine bildirmesi ile şirketin ya da alacaklılarının talebi ve iyileştirme projesinin sunulması, bu projenin ciddi inandırıcı uygulanabilir olduğuna mahkemenin kanaat getirmesi ile bu şirkete yada kooperatife beş yıla kadar iflasının ertelenmesi hakkı verilerek yeniden ticari hayata kazandırılmasını sağlayan hukuki bir yoldur.

Yargıtay kararlarında da bu amaç şu şekilde izah edilmiştir; Sermaye şirketi ve kooperatifin ekonomi içerisinde kalarak faaliyetinin devamını sağlamak ve alacaklıların iflasa nazaran alacaklarının tahsilinin daha kötü bir duruma düşmesini önlemektir.

Makro ekonomi sistemi içerisinde önemli bir yer tutan ve ekonomik dengelerin oluşmasını sağlayan sermaye şirketleri ve kooperatiflerin ekonomi içerisinde kalmasında ticari hayatın yararı vardır. Alacaklıların ve borçluların yararları ile birlikte, işçilerin, ülke ekonomisinin, kamu yararının bulunduğu açıktır.

2 Türk Hukukunda Yasal Düzenleme

Türk Hukuk sisteminde, TTK 324. Madde ve İ.İ.K. 179. Ve 179/ b maddelerinde yer alan iflas erteleme kurumu, bir nevi geçici hukuki koruma tedbiri mahiyetindedir. TTK' nin şirketler hukuku ile icra iflas kanununun birlikte uygulanmasını gerektirir.

3 İflas Ertelenmenin Şartları

İflas ertelemenin aşağıda gösterilen dört şartı vardır. Bu şartlar seçimlik değil kümülatiftir. Buna göre iflasın erteleme kararı verilebilmesi için;

- Anonim, limited, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket ve kooperatif şeklinde sermaye şirketi bulunmalıdır.
- Şirket, borca batık olmalıdır.
- İyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olması gerekir.

TTK 324 ve İİK 179-179/b maddeleri uyarınca aranan şartların gerçekleşmesi halinde sermaye şirketinin veya kooperatifin iflasının ertelenmesine karar verilir. Aksi halde karar verilmez. Ancak, şirket ya da kooperatifin borca batık hali belirlenip de erteleme şartlarının gerçekleşmediği kabul edilirse iflasa karar verilir. Borca batık olmadığı belirlenip, şartlarında gerçekleşmediği, iyileştirme projesinin ciddi ve inandırıcı olmadığı kabul edilirse erteleme talebi reddedilir. Gerçek kişiler bu haktan faydalanamazlar.

4 İflasın Ertelenmesi Talebi Mahkemenin İncelemesi ve İlanı

İflasın ertelenmesi kararı verilebilmesi için, borçlunun ticaret sicilindeki kayıtlı muamele merkezinin bulunduğu Ticaret Mahkemesi başkanlığına yazılı talepte bulunulması gerekir. (İİK 152. Mad) Mahkeme res'en bu yönde bir karar veremez.

Şirketi idare ve temsile yetkili olanlar, şirket yada kooperatif alacaklıları ile tasfiye memuru mahkemeden istemde bulunabilir.

Yönetim kurulunun borca batıklığı mahkemeye bildirme yükümlülüğü vardır. Ortaklığın iflasını ister. Ancak ortaklığın iflasının ertelenmesini talep zorunluluğu yoktur. Yasamızda, iflasın ertelenmesini isteyebilir şeklinde düzenleme vardır. Buna göre, yönetim kurulunun iflasın ertelenmesini istememesi halinde hukuki sorumluluğuna gidilemez.

Ortaklığın borca batık olduğunun, yani aktiflerinin alacaklıların alacağını karşılamaya yetmediği durumda şirket yönetim kurulu ya da tasfiye halinde ise tasfiye kurulunun mahkemeye bildirimde bulunması zorunludur. Bildirilmemesi İcra İflas Kanunu 345/a maddesine göre suç oluşturur. Bu durumda şirket alacaklıları tarafından sorumlu kişiler aleyhine icra taktik merciinde şikayette bulunulabilir. Borca batıklığın zamanında bildirilmemesi, şirketin bu şekilde faaliyetine devam etmesi, şirket mal varlığının azalması sonucunda alacaklıların, pay sahiplerinin ve işçilerin zararına olabilir. Yasa şirket pay sahiplerine sorumluluk davası açma hakkı tanımıştır. (TTK 336/1 maddesi)

Milli ekonominin karşılıklı güven prensibi içerisinde, sağlıklı bir şekilde işlemesi amacıyla yönetim kurulunun şirketin borca batık olduğunu bildikleri halde, mahkemeye bildirim yapmadan şirketin faaliyetlerini sürdürüp bu durumları bilmeyen üçüncü şahıslardan mal ve ödünç para alıp borçlanmaları, şirketin iflas durumuna gelerek bu borçları ödeyemez duruma düşmesi, taksiratlı iflas olarak kabul edilir. İİK 310 ve TCK 507 maddesi uyarınca cezai sorumluluğu vardır. Hile ile bu sonuç gerçekleşirse, TCK 536 ve İİK 310 maddesi uyarınca cezai sorumluluk söz konusudur.

Ortaklar kurulu ve kooperatiflerde yönetim kurulu kararı ile iflas erteleme talebinde bulunabilirler. Limited şirketlerde şirketi idare ve temsile yetkili müdürlerde talepte bulunabilir. Şirketin tüm aktif ve pasiflerini gösteren bilançonun mahkemeye sunulması gerekir. Bilanço, ticari işletmenin belli bir zaman diliminde sahip olduğu mal varlıklarını ve bunların karşılandığı kaynakları gösteren mali bir tablodur.

Bu tablo ile birlikte, dayanağı belgelerinde mahkemeye gerçeği yansıtır şekilde tam olarak sunulması gerekir. Ancak bu halde , mahkeme yapacağı incelemede ortaklığın borca batık olup olmadığı konusunda isabetli bir sonuca ulaşabilir. Bilançoda gösterilen varlıkların değerinin o tarihteki piyasadaki cari fiyatlar esas alınarak gösterilmesi gerekir. Yargıtay 19 Hukuk Dairesi'nin kararları ve uygulaması da bu yöndedir. Tüm aktiflerin paraya çevrilme değerleri yani muhtemel bir satış sırasında gerçekleşecek fiyatlardan bilançoda gösterilmesi gerekir.

Borca batıklık ve ıslahın yani iyileşmenin mümkün olup olmayacağı bilirkişilere tespit ettirilir. Bu tespit, hakimın hakimlik mesleği gereği bilebileceği bir husus olmayıp, özel ve teknik bilgi gerektirir. Şirket alacaklılarının listesinin de mahkemeye bildirilmesi gerekir. İcra takipleri başlamış ise bu dosyalarının da bildirilmesi gerekir. Mahkeme bu alacaklılara duruşma gününü bildirir. Bunları dinler, beyanlarını alır.

Sayılanların dışında asıl önemlisi, borca batık şirketin iyileştirilmesine yönelik bir projenin mahkemeye sunulması gerekir.

Mahkemenin, böyle bir ümidin varlığı konusunda kanat edinebilmesi için, iyileştirme tedbirlerinin nelerden ibaret olduğunun, ne şekilde şirket mali yapısında düzeltme sağlayacağını projede açıkça gösterilmesi ve dayanak belgelerin bu projenin ciddi ve inandırıcı olduğunu kanıtlaması gerekir.

İyileştirme, borca batıklığın ortadan kaldırılarak daha iyi duruma getirilmesi işletmenin külli bir tasfiyeden kurtulup iflasının önlenmesi olarak izah edilebilir.

İflas erteleme talebi ve kararının ilanı, iyileştirme tedbirlerinin ve şirketin mal varlığının korunması ile ilgili tedbirlerin uygulanması için atanacak kayyım heyetinin ücretleri için mahkemenin takdir edeceği avans, verilen süre içinde yatırılmalıdır.

İİK 319.maddesi uyarınca, ekonomik kriz halinde Bakanlar Kurulu belirli bir süre için borçluların fevkalade mükletten yararlanmasına karar verebilir. İİK 329/a maddesine göre, şirket ya da kooperatif fevkalade müklet elde ettiği takdirde, mükletin bitiminden itibaren, bir yıllık süre içerisinde iflasın ertelenmesinden yararlanamaz.

Erteleme kararı ile alacaklıların, alacaklarını tahsil etme ihtimalinin iflas kararı verilmesi halinde daha kötü bir hale gelip gelmeyeceğinin değerlendirilmesi gerekir. Erteleme kararı üzerine, alacaklıların katlanmak zorunda kalacakları zarar, derhal iflasa karar verilmesi halinde katlanmak zorunda kaldıkları zarara göre daha fazla görülüyor ise talebin kabulü mümkün olmaz.

İyileştirme projesinde alternatif olarak derhal iflas kararının verilmesi halinde alacaklıların alabilecekleri alacak miktarının da gösterilmesi gerekir. Bu varlıkların cari gerçek değerleridir. Erteleme sonucunda iyileşme halinde yapılacak ödeme miktarının da karşılaştırılması için bu konu önemlidir. Mahkeme bu sayede iflasın mı ,ertelemenin mi alacaklılar yararına olacağı konusunda isabetli bir karar verebilir. Şirketin düzeninin sağlanıp alacaklıların en az zarar ile alacaklarına kavuşmalarının amaçlanması gerekir.

İflas erteleme talebini alan mahkeme bu belgeler üzerinde yaptırdığı ön bilirkişi incelemesi sonucunda projeyi ciddi ve inandırıcı mahiyette bulursa alacaklıların yararına ve şirket projesinin uygulanmasına imkan verilmesi için ihtiyati tedbir kararı verebilir. Bunlar , şirket aleyhine başlatılan icra takiplerinin (baskısının) durdurulması, icra satışlarının önlenmesi, şirket yönetiminde olanların mallarının ve şirket mallarının devrinin önlenmesi, şirket harcamalarının ve gelirlerinin yönetiminin kayyıma bırakılması vs tedbirlere karar verebilir.İhtiyati tedbire karar

verilmemesi halinde iyileştirme projesinin gerçekleştirilmesi imkanı dava sonucuna kadar ortadan kalkar.Dava konusu kalmayabilir.

Yargılama usulü ,acele işlerden sayılır.Basit usule göre en kısa zamanda sonuçlandırılması gerekir.Yapılan incelemeler ve alacaklıların dinlenmesi sonucunda,borca batık şirketin durumunun iyileştirilmesi mümkün görülür ise İİK 179 maddesine göre, bir yıl süre ile erteleme kararı verilir. Borca batık olup da iyileştirme imkanı görülmez ise iflas kararı verilir.

İflas erteleme kararının verilmesi ile mahkeme bir takım tedbirlere de hükmeder. Bunlar, projenin uygulanarak sonuca ulaşılabilmesi ve hakim denetimi için önemlidir. Ayrıca, İİK 179/a maddesi uyarınca, ortaklık ve kooperatifin malvarlığını korunması için gerekli tedbirlerin alınması zorunludur.

5 İflas Erteleme Kararı ile Verilen Muhafaza Tedbirleri

İflas erteleme yönünde verilecek kararda,şirketin iyileştirme projesinin hayata geçirilebilmesi için bir takım koruma tedbirleri kararda gösterilmelidir.Aslında bu tedbirlere uygulamada talep mahkemeye ulaştıktan sonra ön inceleme sonucunda ihtiyati tedbir kararı ile birlikte karar verilmektedir.

Yargıtay kararında, “iflas erteleme talebinin amacı gözetildiğinde tedbirlerin işletmenin faaliyetlerini sürdürerek durumunu düzeltmesine engel olmaması gerekir.” demek suretiyle açıklık getirmiştir. Tedbirlerin aynı zamanda, alacaklıların haklarının özüne zarar verecek mahiyette de olmaması gerekir.Talep üzerine mahkeme her zaman verilen tedbirlerde değişiklik yapabilir.

Erteleme kararı ile birlikte,şirketin mallarının envanterinin çıkarılarak defterinin tutulmasına karar vermesi de gerekir.Defteri tutulan mallar açısından borçlu şirket veya kooperatif daha dikkatli davranmaktadır.

Kayım atanmasına karar verilir.Şirket yönetimi ve denetimi kayyım bırakılır.Derhal göreve başlayarak şirket mallarının envanterini çıkartır ve defter tutmaya başlar. Kayyım, iflası ertelenen şirket ya da kooperatifin yönetim organlarının yetkilerinin tamamını kullanmak ya da yönetim organlarının hak ve yetkileri baki kalarak bunların iş ve işlemlerini denetlemek , onaylamak suretiyle görev yapar.Bunlardan birincisine yönetim , ikincisine denetim kayyımı denir.

Esas görevi şirketin ya da kooperatifin iyileştirme projesinin uygulanmasını gözetmek ve denetlemek olan kayyım aynı zamanda şirket ile iş yapan üçüncü şahıslar yönünden olumlu etki bırakır.Bu şahıslar daha güvenli bir muhatap ile karşı karşıya olduklarını düşünürler ve şirket işleri daha güvenli işler.Mahkeme şirketin mali yapısı ve iş hacmini dikkate alarak birden fazla kayyım da atayabilir.Ücretlerini buna göre belirler.

Erteleme kararı,İİK 179/a ve 166/II maddesine göre yurt genelinde yayınlanan ve tirajı 50.000'in üzerinde olan bir gazete ile borçlunun muamele merkezinin bulunduğu yerdeki bir gazetede ve ticaret sicil gazetesinde ilan yapılır.

Diğer tedbirlere de karar verebilir.Bunlar şirketin atıl durumdaki projenin uygulanması açısından gerekli olmayan menkul malların satışı ve sermayeye ilave edilmesi,şirketin gelir getirmeyen işletme faaliyetlerinin durdurulması gibi ancak bu tedbirler için kayyım görüşü de alınır.

6 Ertelemenin Etkileri

Erteleme halinde, İİK 179/b maddesine göre icra takipleri durur.Bu husus erteleme kararı verildiği aşamada kalması anlamına gelir.Yargıtay uygulamaları da bu yönde olup hacizlerin kaldırılması, hacizli malın şirkete iadesi söz konusu değildir.Ayrıca işletme malları üzerinde yeniden haciz uygulanmaz.İcra takibi başlatılamaz.

Bir kısım yazarlar, üretim faaliyetine devam eden işletmenin malları üzerindeki haczin devam etmesinin projenin başarısız olmasına yol açacağını iflasa götüreceğini savunmaktadırlar. İcra iflas kanununun, 179/b maddesinde, takip hukukunun imkanları kullanılarak iflasın ertelenmesinin başarıya ulaşmasının engellenmesinin önlenmesi amaçlanmıştır. İcra baskısı, zorlama tedirginlik, umutsuzluktan borçlu şirket ve kooperatifin korunması amaçlanır.

Erteleme süresinin başarısızlıkla sonuçlanması halinde iflasa karar verilir.Bu karar ile birlikte tüm icra takipleri durur , kesinleşme ile birlikte, İİK 193 maddesine göre, icra takipleri düşer.Haciz koydurmuş bir alacaklının, haciz koydurmayan diğer alacaklıdan farkı kalmaz. Müflis işletmenin tüm mal varlığı bir masa oluşturur.

İflas ertelenmesi kararı ile işletmenin iflasına karar verilmesi ile doğacak etkiler geçici bir süreliğine ertelenmektedir. İflas kararı verilmemiştir. Mahkeme kararında, iflasın bir yıl ertelenmesine karar verilmesi, bu bir yıllık sürenin kesin olduğunu göstermez.Bu süre bir yıldan fazla olabileceği gibi kayyım raporlarına göre bir yıldan az da olabilir.

İflas erteleme kararı ile birlikte şirketin ya da kooperatifin tüzel kişiliği sona ermez.Hak ve fiil ehliyetleri devam eder. Ancak, alacaklıların yararına tasarruf yetkisine sınırlandırmalar getirilir.Yönetim kayyımlığına karar verilmesi halinde, şirket ya da kooperatifin tasarruf yetkisi daha fazla sınırlandırılır , denetim kayyımlığında ise sınırlandırma daha azdır.

Tasarruf yetkisinin kısıtlanmasındaki ölçünün ne olacağı konusunda, denetim yapan hakim, kayyım görüşünü

de alarak karar verir. Burada, şirketin mal varlığının korunması, alacaklıların haklarının zayı olmaması, iyileştirme projesinin uygulanmasının sağlanması gibi ilkeler gözetilir.

Tasarruf yetkisini aşan işlemlerin geçerliliği konusunda da aynı kuralların uygulanması gerekir. İflas ertelemenin iflas ve itirazın iptali davası dışında açılacak ya da görülmekte olan davalara bir etkisi söz konusu değildir. Doğrudan bu davaları etkilemez. Görülmeye devam eder. Ancak sonuçlarını etkiler. İflas davasının, görülmesi gerekir. Erteleme sonucu beklenmelidir.

Erteleme davası, görüldüğü sırada ihtiyati tedbir ile icra takibi durdurulmuş ise bu icra takibi için itirazın iptali davası görülemez. Erteleme kararı ile birlikte icra takibi de yasal olarak kendiliğinden duracağından yine bu aşamada da itirazın iptali davası görülemez. Yargıtay 19.Hukuk Dairesinin görüşleri de bu yöndedir.

İflas erteleme kararı ile birlikte İİK/179/b-I maddesine göre, kamu alacakları da dahil, borçluya karşı yeni takip yapılamaz, başlamış takiplerde bulunduğu aşamada durur. İflas erteleme aşamasında, rehinli malı paraya çevrilmesi yolu ile takip yapılması mümkündür. Başlamış takibinde devamına engel olunamaz. Ancak bu serbestlik mutlak değildir. Rehinli malların muhafaza altına alınması ve satılması mümkün değildir. İşleyecek faizler yönünden ek teminat verilir.

Erteleme süresi içerisinde, alacaklar yönünden faiz işlemeye devam eder.

İİK'nun 206. maddesinde birinci fıkrada sayılan imtiyazlı alacaklar bakımından da istisna getirilmiştir. Bu sayılan alacaklar yönünden iflas erteleme kararına rağmen takip yapılabilir. Bunlar;

- İşçilerin iflasın açılmasından önceki bir yıl içerisinde tahakkuk etmiş, ihbar ve kıdem tazminatları, alacakları, iş ilişkisinin sona ermesi nedeniyle hak etmiş oldukları kıdem ve ihbar tazminatları için açılmış veya açılacak dava ve takipler iflasın ertelenmesi kararından etkilenmez.
- İşverenin işçiler için oluşturulan yardım sandıkları ve tüzel kişilik kazanmış bulunan tesislere veya derneklere olan borçları bunlar için haciz ve muhafaza ile satış işlemi yaptırılabilir.

7 Sonuç

Ülkenin ekonomisi içerisinde önemli yer tutan sermaye şirketinin mali yapısının düzeltilmesi yeniden ekonomiye kazandırılması yollarından birisi de iflasın ertelenmesidir. İflasın ertelenmesine borca batık sermaye şirketinin ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesi sunulduğunda hakim tarafından karar verilmektedir. Bu kararın alınmasıyla borca batık şirket icra takibine uğrama tehdidinden kurtularak finansal olarak rahatlamaktadır. İflasın ertelenmesi sürecinde hakim denetimi altında, kayyım yönetimi ile şirket yeni baştan yapılandırılarak işler hale gelip borçlarını kendi kazancı ile ödemeye başladığı zaman hakim denetimi sona ermekte ve şirket gerçek yöneticilerine bırakılmaktadır.

Kaynaklar

- Atalay, 2007. Borca Batıklık ve İflasın Ertelenmesi, İzmir.
- Bilgen, 2010. İflasın Ertelenmesi, Ankara.
- Çavdar, ve Bıçkın, 2006. İflas ve İflasın Ertelenmesi, Ankara.
- Deliduman, 2009. İflas Ertelenmenin Etkileri, İstanbul.
- Ermenek, 2010. İflasın Ertelenmesi, Ankara.
- Kuru, 1997. İcra ve İflas Hukuku, İstanbul.
- Kuru, 2006. Hukuk Muhakemeleri Hukuku, İstanbul.
- Öztekin, 2007. İflasın Ertelenmesi, İstanbul.
- Türk, 1999. Anonim Ortaklıkta Sermaye Kaybı ve Borca Batıklığın Hukuki Sonuçları, Ankara.
- Uyar, 2007. İcra İflas Kanunu, İzmir.